

інформації.

На жаль, експертами дається незадовільна оцінка рівня ефективності взаємодії при здійсненні попередження насильства в сім'ї. Для ефективної взаємодії повинні бути визначені взаємодіючі ланки, їх завдання та обсяг взаємодії, вибрані форми взаємодії та визначені конкретні виконавці.

Створення спеціального органу із розслідування адміністративних корупційних правопорушень

Титко А.В., науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС

З останніми законодавчими змінами, які доповнили Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) новою Главою 13 «Адміністративні корупційні правопорушення» [1] та необхідністю реформувати державний апарат виникла потреба у створенні докорінно нового центрального органу виконавчої влади, який би перебрав на себе повноваження по розслідуванню саме правопорушень фінансового характеру, створивши власну підвідомчість. Та дана тема зустрічає багато контраргументів, тому важливо проаналізувати усі позитивні та негативні аспекти запровадження Служби фінансових розслідувань (далі – СФР).

Реалізація реформи у сфері кримінальної юстиції загалом та фінансового контролю зокрема, вимагає створення органу, структурно відокремленого від інших органів центральної влади. Запровадження запропонованої системи шляхом розмежування підслідності не всі вважають достатньо ефективним механізмом захисту від використання органами досудового розслідування наданих їм повноважень для здійснення тиску на суб'єкти господарювання, тому ми будемо намагатися висвітлити всі сторони бачення даного проблеми.

Усі органи, які функціонують у світі та забезпечують розслідування фінансових правопорушень, можна класифікувати таким чином :

багатоцільові органи з правоохоронними повноваженнями (до їх обов'язків належить безпосередньо здійснення протидії корупції, а також здійснювати кримінальне переслідування). Такі інститути діють в Литві (Спеціальна служба розслідувань), Латвії (Бюро із запобігання і боротьби проти корупції), Новому Південному Уельсі, Австралії (Незалежна комісія проти корупції), Ботсвані (Директорат боротьби проти корупції та економічними злочинами) та Уганді (Генеральний інспектор Уряду).

Служби в структурі правоохоронних органів (можуть діяти незалежно або в складі прокуратури та органів відповідальних за протидію корупції) є в Румунії (Національний антикорупційний директорат), Угорщині (Центральне управління розслідування), в Німеччині (Департамент внутрішніх розслідувань) та Великобританії (Загін боротьби проти корупції в поліції метрополії). Останні дві країни також розслідують корупційні правопорушення, вчинені власними працівниками.

Інституції із запобігання корупції, розроблення політики і координації дій (займаються моніторингом та аналізом корупційних явищ та ризиків, перевірка декларування майна державними службовцями) діють у Франції

(Центральна служба із запобігання корупції), у Сербії і Чорногорії (Антикорупційне управління), в США (Управління з урядової етики), в Болгарії (Комісія з координації діяльності у сфері боротьби проти корупції) [2].

Україна також потребує реконструктуризації та створення спеціального органу по боротьбі з корупцією, аби не дублювати функції Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Податкової міліції, Державної фінансової інспекції. Після розробки законопроектів «Про Службу фінансових розслідувань», «Про основи запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями і здійснення фінансового контролю» постала необхідність у створенні якісно нового органу, який би сконцентрував функції по розслідуванні корупційних правопорушень [3, 4].

Для початку розглянемо основні положення цього проекту для оцінки всіх переваг та недоліків.

Так, в Україні відповідно до проекту закону про СФР даний орган створюється на базі Державної фінансової інспекції, підрозділів податкової міліції та інших підрозділів відповідних правоохоронних органів, які протидіють економічним правопорушенням.

Голова Служби призначається урядом за поданням прем'єра. У керівника відомства буде перший заступник і два заступники. Всього в Службі буде три категорії кадрів: співробітник (посадова особа СФР, наділена повноваженнями щодо здійснення досудового розслідування або оперативно-розшукових дій і на яку поширюється дія закону «Про міліцію» та Положенням про проходження служби особами рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ), службовець (потрапляє під дію закону «Про державну службу») і працівник – особа, яка перебуває в трудових відносинах з СФР та має повноваження службовців та співробітників. Таким чином, ми бачимо, що в процесі створення цього органу відбудеться рангова градація працівників, чого немає зараз в системі правоохоронних органів [3].

СФР у своїх повноваженнях буде концентрувати функції Міністерств доходів і зборів – Департаменту боротьби з відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, підрозділів Податкової міліції, Державної фінансової інспекції, Міністерства внутрішніх справ, а саме Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю в частині економічних правопорушень, Департаменту Державної служби боротьби з економічною злочинністю, Служби безпеки України – Головного управління контролюючого захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки [2].

Так, проаналізувавши проект Закону, можна розмежувати повноваження СФР у трьох сферах: формування та реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю, запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями; взаємодія з іншими державними органами, підприємствами, установами, громадянами та організаціями, міжнародне співробітництво; правотворча та методологічна діяльність і статистика.

Українська модель, на нашу думку, повинна буде за своєю сутністю поєднувати функції притаманні агентствам у частині розроблення антикорупційної політики, технічної допомоги з питань попередження корупційних правопорушень, взаємодія із іншими правоохоронними органами та інформування громадськості, моніторинг, розслідування фінансових правопорушень; службам, які є частиною правоохоронної системи в частині кримінального та адміністративного переслідування, а також мати ознаки координуючої інституції щодо здійснення фінансового контролю за деклараціями доходів державних службовців, координації, обміну інформації з іншими органами державної влади. На відміну від інших органів європейського зразка СФР самостійно здійснюватиме провадження у випадку виявлення кримінальних чи адміністративних правопорушень, що автоматично створює додаткові вимоги, які висуватимуться до претендентів на знання не тільки юриспруденції, але й економіки.

На нашу думку, зважаючи на завдання фінансової поліції, доцільно було віднести до її повноважень також розслідування адміністративних корупційних правопорушень (Глава 13-А КУпАП), а саме: порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП); порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) (ст. 172-5 КУпАП); порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП); порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів (172-7 КУпАП); незаконне використання інформації, що стала відома особі в зв'язку з виконанням службових повноважень (ст.172-8 КУпАП); невиконання заходів щодо протидії корупції (ст.172-9 КУпАП). Крім вищезазначених статей, до компетенції фінансової поліції буде також віднесені наступні статті: порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності (ст. 51-2 КУпАП); порушення порядку проведення розрахунків (ст. 155-1 КУпАП); ухилення від повернення виручки в іноземній валюті (ст. 161-2 КУпАП); незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків (ст. 162-2 КУпАП); порушення умов видачі векселів (ст. 163-12 КУпАП); порушення порядку провадження господарської діяльності (ст. 164 КУпАП); порушення законодавства з фінансових питань (ст. 164-2 КУпАП); зберігання або транспортування алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, на яких немає марок акцизного збору встановленого зразка (ст. 164-5 КУпАП); порушення бюджетного законодавства (ст. 164-12 КУпАП); порушення законодавства при здійсненні закупівлі товарів, робіт і по слуг за державні кошти (ст. 164-14 КУпАП); зайняття забороненими видами господарської діяльності (ст. 164-16 КУпАП); незаконні дії в разі банкрутства (ст. 166-16 КУпАП); фіктивне банкрутство (ст. 166-17 КУпАП); виготовлення, придбання, зберігання або реалізація фальсифікованих алкогольних напоїв або тютюнових виробів (ст. 177-2 КУпАП).

Сьогодні немає чіткої нормативно-правової бази, яка б забезпечувала дієвий механізм розвитку фінансової поліції. По-друге, враховуючи реалії сьогодення, імідж правоохоронних органів перебуває на досить низькому рівні, тому є актуальним удосконалення системи правоохоронних органів.

Крім того, широке коло повноважень, якими буде наділена фінансова поліція викликатиме занепокоєння в населення. Тому одним з основних завдань Служби фінансових розслідувань (фінансової поліції) буде отримання кредиту довіри в суспільства шляхом реалізації наданих повноважень, з метою захисту фінансової системи держави та протидії економічним правопорушенням.

Список використаних джерел :

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984 р. // ВВР Української РСР. – 1984. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/>

2. Спеціалізовані інституції по боротьбі з корупцією : огляд моделей, 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/acn/39972270.pdf>

3. Проект Закону України від 12.03.2013 р. «Про Службу фінансових розслідувань (фінансову поліцію)». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua/>

4. Проект Закону України від 29.05.2014 р. «Про основи запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями і здійснення фінансового контролю». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon>